

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 4 від 18.04. 2017 р.

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

підготовки бакалавра

**спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»**

освітньої програми (спеціалізації) «Економіка підприємства»

Програма навчальної дисципліни «Організаційне проектування підприємства» підготовки бакалавра, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка підприємства».

Розробник: Данилюк Т.І., к.е.н., доцент кафедри економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства

Рецензент: Рейкін В.С., к.е.н., доцент кафедри фінансів та кредиту

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства

протокол № 2 від 0.09 2017 р.

Завідувач кафедри: (Полінкевич О. М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету економіки та управління

протокол № ___ від _____ 2017 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Бегун С. І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис навчальної дисципліни для денної форми навчання (табл. 1)

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 «Управління та адміністрування» 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів: 180/6		Рік навчання: 2
		Семестр: 3-ий
		Лекції: 32 год.
ІНДЗ: немає		Практичні: 32 год.
		Самостійна робота: 104 год.
		Позааудиторні години (консультації): 12 год.
		Форма контролю: залік

Опис навчальної дисципліни для заочної форми навчання (табл. 2)

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 «Управління та адміністрування» 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів: 180/6		Рік навчання: 2
		Семестр: 3-ий
		Лекції: 8 год.
ІНДЗ: немає		Практичні: 4 год.
		Самостійна робота: 148 год.
		Позааудиторні години (консультації): 20 год.
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Предмет: пізнання та свідоме використання зв'язків і відносин між організаційними складовими структури підприємства, що формують процес проектування ефективної організації з погляду системного підходу до управління.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Організаційне проектування підприємства» пов'язана з дисциплінами техніко-технологічного напрямку, оскільки передбачає знання студентами сучасної техніки і технологій; з дисциплінами організаційно-управлінського профілю, оскільки техніко-економічне обґрунтування будь-якого економічного рішення передбачає проектування організаційної і управлінської структури, розв'язання проблем господарської діяльності; з дисциплінами «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Маркетинг», «Організація виробництва», «Економіка праці та соціально-трудова відносини».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Сутність організаційного проектування та основних його складових
2. Організаційне проектування підприємств, систем та підсистем управління.

Мета: формування різномірівневих компетенцій з дослідження і проектування організаційних систем для раціональної організації діяльності підприємства.

Завдання: набуття навичок обґрунтування проектних рішень у сфері раціональної організації діяльності підприємства та формування комплексу прикладних навичок прогнозування та проектування розвитку підприємницьких систем.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основи сучасної теорії організації;
- систему діагностування організаційних параметрів системи;
- організаційне проектування виробництва;
- організаційний дизайн підсистем управління фірмою;
- проекти організації праці персоналу підприємства;
- проектування організації соціосистеми підприємства;
- процеси організаційних змін у структурі підприємства, які забезпечують підвищення його ефективності;
- комплексне організаційне проектування;
- планування впровадження організаційних проектних рішень;
- основи дослідження і проектування організаційних систем для раціональної організації діяльності підприємства.

вміти:

- визначати положення підприємства у ринковому середовищі по відношенню до конкурентів, а також його конкурентні переваги;
- оцінювати результати діяльності підприємства;
- здійснювати аналіз процесів, що відбуваються на підприємствах та виявляти напрями удосконалення виробничих та управлінських систем;
- моделювати оптимальну організаційну структуру підприємства (у тому числі системи управління);
- розробляти окремі розділи організаційного проекту підприємства;
- оцінювати ефективність здійснення організаційних проектів;
- управляти впровадженням організаційних проектів;
- розраховувати економічну ефективність здійснення окремих складових організаційного проекту та оцінювати їх вплив на параметри діяльності підприємства.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни для денної форми навчання (табл. 3).

Таблиця 3

Назва змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Сам.роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Сутність організаційного проектування та основних його складових					
Тема 1. Сутність організаційного проектування та підходи до його здійснення	17	2	2	12	1
Тема 2. Структура організації: сутність, види та дизайн її формування	22	4	4	12	2
Тема 3. Типи організаційних структур управління та їх позитивні і негативні аспекти	22	4	4	12	2
Разом за змістовим модулем 1	61	10	10	36	5
Змістовий модуль 2. Організаційне проектування підприємств, систем та підсистем управління					
Тема 4. Організаційне проектування служби управління персоналом підприємства	17	2	4	10	1
Тема 5. Організаційне проектування соціосистем підприємства	19	4	4	10	1
Тема 6. Організаційне проектування виробничих систем	19	4	4	10	1
Тема 7. Організаційне проектування багатoproфільних підприємств	19	4	4	10	1
Тема 8. Організаційне проектування малого бізнесу	15	2	2	10	1
Тема 9. Організаційне проектування мережевих організацій	17	4	2	10	1
Тема 10. Оцінка ефективності реалізації ОСУ підприємством	13	2	2	8	1
Разом за змістовим модулем 2	119	22	22	68	7
Усього годин	180	32	32	104	12

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни для заочної форми навчання (табл. 4).

Таблиця 4

Назва змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Сам. роб.	Конс.
Тема 1. Сутність організаційного проектування та підходи до його здійснення	18	-	-	16	2
Тема 2. Структура організації: сутність, види та дизайн її формування	18	2	-	14	2
Тема 3. Типи організаційних структур управління та їх позитивні і негативні аспекти	18	2	-	14	2
Тема 4. Організаційне проектування служби управління персоналом підприємства	18	-	-	16	2
Тема 5. Організаційне проектування соціосистем підприємства	18	-	2	14	2
Тема 6. Організаційне проектування виробничих систем	18	2	-	14	2
Тема 7. Організаційне проектування багатoproфільних підприємств	18	-	2	14	2
Тема 8. Організаційне проектування малого бізнесу	18	2	-	14	2
Тема 9. Організаційне проектування мережевих організацій	18	-	-	16	2
Тема 10. Оцінка ефективності ОСУ підприємством	18	-	-	16	2
Усього годин	180	8	4	148	20

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Для вирішення поставлених завдань в оволодінні дисципліни «Організаційне проектування підприємства» цикл аудиторних занять (лекцій та практичних занять) повинен доповнюватись самостійною роботою студентів – як в аудиторії при консультуванні з викладачами, так і позааудиторними заняттями (в бібліотеці, читальному залі тощо). Така система та цілеспрямована праця дасть можливість успішно засвоїти зазначену дисципліну.

Для виконання роботи студент пропонує конкретну організацію. У роботі студент має:

- використати на практиці теоретичні знання щодо проектування зв'язків і відносин між організаційними складовими структури організації;
- самостійно проаналізувати діяльність організації та її структуру управління;
- здійснити організаційне проектування організації виробництва, праці та управління з погляду системного підходу до управління;
- зробити висновок щодо ефективності реалізації організаційних проектів.

План розрахунково-графічної роботи

Вступ. Необхідно визначити актуальність організаційного проектування підприємства в сучасних умовах господарювання, предмет та об'єкт дослідження, мету та завдання дослідження.

Розділ 1

Необхідно подати короткий опис: обраної організації, особливостей заснування та функціонування; форми власності; мети діяльності; види діяльності; ринку, на якому діє ця фірма; товару або послуг.

Розділ 2

У відповідності до аспектів організації взаємодії необхідно: здійснити горизонтальний та вертикальний поділ праці; розв'язати питання делегування, відповідальності і повноважень; призначити посадових осіб; визначити функції посадових осіб та порядок їх взаємодії; побудувати організаційну структуру управління організацією та визначити її вид.

Розділ 3

У відповідності до загальних положень та принципів формування організаційних проектів необхідно: здійснити організаційне проектування підсистем управління організацією; здійснити організаційне проектування виробництва; здійснити організаційне проектування праці персоналу організації; здійснити організаційне проектування соціосистем підприємства.

Розділ 4

У відповідності до побудованої організаційної структури необхідно: оцінити організаційну структуру управління підприємством одним із способів їх оцінки; визначити ефективність організаційної структури підприємства одним із підходів; провести діагностику організаційної структури управління підприємством.

Висновки. Необхідно коротко охарактеризувати результати роботи та очікувану ефективність діяльності своєї організації.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Формою організації поточного контролю знань студентів є опитування, розв'язування задач оптимізації, експрес-контроль, контроль засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання. Формою організації підсумкового контролю знань студентів є залік.

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ (табл. 5). У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Якщо студент протягом семестру не набрав 75 балів або хоче підвищити свій рейтинг – бали за модульні контрольні роботи не враховуються, підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. оцінки за залік (максимум 60 балів).

Таблиця 5

Поточний контроль (max = 40 балів)										Модульний контроль (max = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1										Модуль 2		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2							МКР 1	МКР 2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	30	30	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для заліку
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Герасимчук В. Г. Розвиток підприємств : діагностика, стратегія, ефективність. – К. : Вища шк., 2010. – 265 с.
2. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту : [підручн.] / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – К. : Академ-видав, 2014. – 462 с.
3. Кукоба В. П. Організаційне проектування підприємств : [навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Дисципліни] / В. П. Кукоба. К. : КНЕУ, 2010. – 115 с.
4. Кукоба В. П. Організаційне проектування підприємства : [навч. посібн.] / В. П. Кукоба. – К. : КНЕУ, 2010. – 420 с.
5. Основи менеджменту : [навч. посібн.] / В. І. Оспіщев, О. І. Костенко, Д. О. Пруненко. – Харків : ХНАМГ, 2009. – 338 с.
6. Осовська Г. Менеджмент організацій : [навч. посібн.] / Г. Осовська, О. Осовський. – К. : Кондор, 2005. – 853 с.
7. Приймак Т.О. Від маркетингу відносин до маркетингу утримання клієнтів / Т.О. Приймак // Маркетинг в Україні. – 2006. – № 3. – С. 42-44.
8. Пушкар Р.М. Менеджмент : теорія і практика [підручн. – 2-ге вид., перероб. і доп.] / Р.М.Пушкар, Н.П. Тарнавська. – Тернопіль : Карт-бланш, 2010. – 498 с.
9. Семенов А.К. Основы менеджмента : [учебн.] / А. К. Семенов, В. И. Набоков. – 5-е изд., перераб и доп. – М.: «Дашков и Ко», 2009. – 556 с.
10. Смирнов Э.А. Теория организации и бизнес-процессы. – М. : Национальный Институт Бизнеса, 2000. – 303 с.
11. Соболев С. М. Менеджмент : [навч.-метод.посіб. для самост. вивч. дисц.] / С. М. Соболев, В. М. Багацький. – К.: КНЕУ, 2010. – 225 с.
12. Федорова Н. Н. Организационная структура управления предприятием : [учеб. пособ.] – М. : ТК Велби, 2012. – 256 с.
13. Хміль Ф. І. Основи менеджменту : [підручн.] / Ф.І. Хміль. – К. : Академ-видав, 2011. – 576 с.
14. Чернявський А. Д. Організаційне проектування : [навч. посіб.] – К. : МАУП, 2014. – 160 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Теоретичні надбання організаційного проектування.
2. Принципи організаційного дизайну підприємницьких структур.
3. Універсальні погляди на проект організації.
4. Організаційні проблеми та методологія їх розв'язання.
5. Об'єктивні закономірності та принципи організаційного проектування.
6. Залежність методів та функцій управління від особливостей об'єкту управління.
7. Критичний аналіз поняття "організація" як функції управління.
8. Стадії та етапи організаційного проектування.
9. Етапи організаційного проектування.
10. Методи проектування організації.
11. Чинники проектування організації.
12. Поняття структури організації та принципи її побудови.
13. Формальна та неформальна організаційна структура .
14. Елементи структури та зв'язки в організації.
15. Концепції організаційних структур.
16. Підходи до формування організаційної структури.
17. Характеристики організаційної структури.
18. Організаційна діагностика підприємницьких структур.
19. Самодіагностика організації на підприємстві.
20. Система показників організаційної діагностики.
21. Етапи діагностики організації системи.
22. Процес проектування організаційної форми управління підприємствами малого бізнесу.
23. Концепція створення багатопрофільних підприємств.
24. Методологічні підходи до формування економічної стратегії багатопрофільних підприємств.
25. Сутність і еволюція мережевих організацій.
26. Характер зв'язків у мережевій організації.
27. Загальні положення та принципи формування організаційного проекту виробництва.
28. Проекти організації виробничих процесів у виробничих підрозділах.
29. Проектування організації спеціалізованих виробництв.
30. Проектування організації висооавтоматизованих виробничих систем.
31. Проектування системи документаційного забезпечення управління.
32. Проекти організації системи управління.
33. Технології здійснення управлінських процесів.
34. Дизайн структур управління.
35. Основні методи розробки проектних рішень з організації праці.
36. Дизайн організації на робочих місцях.
37. Розробка проектів обслуговування робочих місць.
38. Проекти відбору, розстановки та використання кадрів.
39. Соціотехнічне проектування підприємства.
40. Ергономічне та інженерно-технічне проектування бізнес-процесів.
41. Соціонічне проектування підприємницького колективу.
42. Системний підхід у оргпроекуванні.
43. Структура та зміст комплексного організаційного проекту підприємства
44. Технологія розробки комплексного організаційного проекту підприємства.
45. Стратегії впровадження організаційних рішень.
46. Етапи впровадження організаційних проектів.
47. Процеси впровадження організаційних проектів.
48. Сутність ефективності організаційного проекту.
49. Основні параметри для оцінки ефективності проекту.
50. Методи оцінки ефективності оргпроеку.